

ขนาดและรูปร่างที่เหมาะสมของแปลงทดลองยาสูบ
The Optimum Plot Size and Shape for Tobacco

อมร วรธนะสาร

สุทธิราภรณ์ สิริสิงห์

สุนันทา เวสอุชัย

เสาวนีย์ พิสิษฐพันธ์

สมใจ สิ่งลักษณะ

ทอม เตียะเพชร¹

สกล เพชรธนิ¹

ฝ่ายวิเคราะห์ทางสถิติ

กองแผนงานและวิชาการ

บทคัดย่อ

ผลการวิจัยขนาดและรูปร่างที่เหมาะสมของแปลงทดลองยาสูบ ปี 2530 ที่ศูนย์วิจัย พืชไร่สุพรรณบุรี อำเภออุทุมพร จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งเป็นแหล่งปลูกยาสูบพันธุ์พื้นเมือง ใช้ยาสูบพื้นเมืองพันธุ์ยาดง 4 โดยวิธีการปลูกติดต่อกันไปเป็นเนื้อที่ผืนใหญ่แบบ uniformity trail ใช้ ระยะปลูก 90 x 50 เซนติเมตร จำนวน 50 แถว แต่ละแถวมี 50 ต้น มีการดูแลรักษาสม่ำเสมอ ทว่าทั้งแปลงจนถึงระยะเก็บเกี่ยว ทำการเก็บใบยาสูบในรูปหน่วยย่อย (basic unit) หน่วยย่อยละ 2 ต้น โดยเว้นแถวคุมไว้หนึ่งแถวโดยรอบ รวมทั้งหมด 1,152 หน่วยย่อย นับจำนวนใบยา ชั่งน้ำหนักใบยาสดแต่ละหน่วยย่อย แล้วนำใบยาสดไปบ่มให้สุกได้ที่แล้วจึงชั่งน้ำหนักใบยาบ่ม นำผลที่ได้ทั้งสามลักษณะไปคำนวณหาขนาดเก็บเกี่ยวที่เหมาะสม จากสมการ $Y = aX^b$ ปรากฏว่าขนาด แปลงสำหรับน้ำหนักใบยาสดและน้ำหนักใบยาบ่ม = 7.2 ตารางเมตร รูปร่างของแปลงไม่แตกต่างกัน ไม่ว่าจะ เป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าหรือสี่เหลี่ยมค้อนข้างจัตุรัส ในปี 2531 ได้ทำการทดลองเหมือนเดิมโดยใช้ยาสูบพันธุ์ต่างประเทศ คือพันธุ์เบอร์เลย์ ที่สถานีทดลองพืชไร่ศรีสำโรง ซึ่งเป็นแหล่งปลูกยาสูบพันธุ์ต่างประเทศ จังหวัดสุโขทัย และผลปรากฏว่าทั้งสามลักษณะให้ผลสอดคล้องกันทั้งขนาดและรูปร่างได้ เนื้อที่ ๆ เหมาะสม 5.4 ตารางเมตร ($1.8 \times 3 = 5.4$ ตารางเมตร) คือ 2 แถว ๆ ยาว 3 เมตร

จากการทดลองทั้งสองปี สรุปได้ว่า ขนาดของแปลงทดลองยาสูบที่เหมาะสมสำหรับพันธุ์พื้นเมืองนั้นควรมีเนื้อที่เก็บเกี่ยวอย่างน้อย 7.2 ตารางเมตร ส่วนยาสูบพันธุ์ต่างประเทศ 5.4 ตารางเมตร รูปร่างของแปลงเป็นสี่เหลี่ยมมุมฉากแบบใดก็ได้

¹ สถานีทดลองพืชไร่ศรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย